

החיידק של המורה שלי

המדען ד"ר אבי פרץ, מומחה למיקרוביולוגיה, הקים לפני עשור את המגמה ללימודי רפואה בתיכון העירוני טבריה כדי לפתוח צוהר עבור תלמידי הפריפריה. גיא מלמד, תלמידו לשעבר וסטודנט לרפואה, חזר השנה לסגור מעגל

גיא מלמד | צילום: גיל אליהו

כאשר עליתי לכיתה י'

ב"שיבה תיכונית אורט טבריה", נתבקשנו, אני ויתר חבריי לשכבה, לבחור

מגמת לימוד. בחירת מגמה הייתה בעינינו התלמידים אירוע משמעותי מאוד. באותה עת נחנכה בבית הספר

מגמת רפואה ומדעי הבריאות. המורה שייסד את המגמה היה ד"ר אבי פרץ,

כוכב עולה בן 26 שבדיוק סיים את עבודת הדוקטורט שלו, והחליט שגם בעיר הולדתו, טבריה, צריכה

להיות לתלמידים חודמנות להשתתף במסלול הלימודים היוקרתי. למרות הניסיונות של בית הספר לעודד כמה

שיותר תלמידים להצטרף למסלול ובגלל הדרישות הנבחרות של המגמה התובענית, הינו חמישה תלמידים בלבד בכיתה. לא ידענו שמאחורי הקלעים

החרש מאבק כדי להקים את המגמה ולאפשר לה לפעול. במשרד החינוך היו רבים שטענו שלמסלול לימודים תובעני ויקר שכזה אין סיכוי להצליח בתיכון עירוני בטבריה.

"התחבכ שלי זה ללמד" ד"ר אבי פרץ (משמאל) עם גיא מלמד, תלמידו לשעבר והוא סטודנט לרפואה ב"ר

חסיבה סוף שנה

שנותנת לתלמידי תיכון אפשרות להיחשף וללמוד באופן רציני ומעמיק את יסודות הרפואה. בעיניי זאת הייתה חודמנות לתת בחורה למערכת החינוך המרחיקה של טבריה שאני מרגיש שאני חב לה רבות, ויחד עם ד"ר פרבשטיין ועם מי שהיה אז מנהל הישיבה התיכונית אורט טבריה, איתן כלאף, יצרנו קשר עם משרד החינוך והתחלנו לעשות הכול כדי להביא את מסלול הלימוד הזה לטבריה. זה היה לא פשוט בלשון המעטה. אף אחד לא האמין שמסלול שכזה יכול להתקיים בטבריה והיה צורך לגייס משאבים ושותפים לחוראה. אחרי מאמצים רבים יצאנו לדרך. זה היה בית הספר הראשון בגליל עם מסלול לימוד של מגמת רפואה, וכנראה גם בצפון כולו. כיום אנחנו במקום אחר לחלוטין והצלחנו לפתוח מסלול גם באולפנית בטבריה. המגמה כבר חלק בלתי נפרד מהנוף ותלמידים מגיעים לטבריה מוערים סמוכות רק כדי ללמוד במגמה. חשוב לומר שגם הישגי התלמידים בבחינות הבגרות ברפואה נשקפים תמיד סביב הציונים 95-100, וזוהי ההוכחה לכך שגם תלמידי הפריפריה ראויים להיות חלק מתוכניות יוקרתיות כאלה.

מה זה נותן בעיניך לתלמידים? "אין דרך טובה יותר להעניק לבני נוער הצצה לעולם הרפואה. מסלול הלימודים הזה קשה ותובעני. לומדים אנטיביוטיקה, פיזיולוגיה ופתולוגיה. התוכנית כוללת סיורים וביקורים בבתי חולים, במעבדות ובניתוחים. מעבר להצצה לעולם הרפואה וגירוי לעסוק בנושאים הללו, המגמה זו דרך מעולה להקנות כלים להתנהגות בריאותית נכונה. אני מלמד על סכנות העישון, חשיבות תזונה נכונה, על מחלות מין והריון ותלמידים הופכים לשגרירי בריאות. אתן לך דוגמה אקסטרנית: מייד כשפרצה הקורונה לימדתי את התלמידים כל מה שיכולתי על הגנה ובהמשך על החיסון. את הידע שהם קיבלו הם עזרו להפיץ

להרבה מקורות השראה שעזרו לעצב את האישיות שלי. כתלמיד תיכון הערצתי את המונח שלי, רווית ובאי שמה, וממנה כנראה שאבתי את ההשראה לשלב חוראה עם מחקר רפואי, ובכלל להציב מטרות ולכבוש אותן. בהמשך, שירתי בצבא במעבדה למיקרוביולוגיה של חיל הרפואה, שם פגשתי את מי ששימשה כיועצת קצין רפואה ראשי למעבדות, רס"ן ליה אביסר, שפתחה לי צוהר לעולם החיידקים. לאחר הצבא חזרתי לעיר הולדתי, טבריה. ד"ר יעקב פרבשטיין שהיה מנהל בית החולים, נתן בי אומן ומינה אותי למנהל המעבדה למיקרוביולוגיה. במסגרת, את מקומי של ד"ר פרבשטיין תפס ד"ר אורן און, שמנהל היום את פוריה ופועל לילות

כימים למען קידום הרפואה בפריפריה. הוא ביקש ממני לנהל את מכון המחקר שהוקם בשיתוף הפקולטה לרפואה של אוניברסיטת בר אילן, שמנהל היום ד"ר יעקב פרבשטיין, המשמש עובדי מודל למדען בקנה מידה ב"ר לאומי לצד אישיות ענווה". איך הגעת מלכתחילה ללמוד תלמידי תיכון?

"אחרי שסיימתי את הדוקטורט קיבלתי הרבה הצעות אטרקטיביות למדי, אבל החלטתי לחזור לפוריה ולעצמון. לעיר שנדלתי בה ואני אוהב מאוד, טבריה. באותם ימים הגיעו שמורות לאוזניי שיש במדינת ישראל, בעיקר בבתי ספר יוקרתיים במרכז, מגמות לימוד של רפואה ובריאות

פואה של אוניברסיטת בר אילן, ממשיך להגיע לשיבה התיכונית ולאומית של טבריה, כדי לעסוק להרביק כמה שיותר תלמידים בחיידק הרפואה כשנתבקשתי לכתוב על איש השנה שלי, חשבתני על ד"ר פרץ. האיש שנתן לי השראה לצאת במיזם לכתב עת מדעי לסטודנטים לרפואה, שלאחרונה יצא הניליון הראשון שלו לאור, והיה מהראשונים שהרימו טלפון לברך. אין לי ספק לגבי כוחו של אדם אחד להיות סוכן שינוי אמיתי עבור הכלל, ועבורי בפרט. ד"ר אבי פרץ, מדען מורה ומודל השראה, והוא איש השנה שלי.

מי המוות שהיו לך למקור השראה לאורך הדרך? "אני חושב שבמהלך החיים זכיתי

מורכב? למה מנהל מחלקה בבית חולים, היסטוריון, או פרופסור לכלכלה לא יכולים ללמוד בתיכון? אני חושב שהמפגש עם האקדמיה חייב להתחיל שם. זאת הרחיפה הגדולה ביותר שאפשר להעניק לנער או לנערה. זה מפגש אמיתי עם עולם התעסוקה והלימודים הנבחרים וזה נותן לתלמידים מודל לחיקוי והזדמנות לצאת מוכנים יותר ומוכוננים לחיים".

אני מניח שפרופסור או מנהל מחלקה יימנעו מלעשות זאת כי זה תובעני ולא משתלם.

"אני משקיע מדי שבוע כעשר שעות בללמוד תוכניסטים, מתחיל כל יום בשש בבוקר במעבדה ויוצא בשלוש כדי ללמוד. לאחר מכן אני חוזר להשלים שעות. אין לי יום חופשי מהעבודה וזה על חשבון הזמן הפנוי שלי, וזה בוודאי לא מתוך מניע כלכלי. בשנתיים האחרונות זה בלט עוד יותר, בגלל הקורונה והתפקיד שלי כמנהל מעבדה הייתי תחת עומס מטורף, אבל מעולם לא ויתרתי על שעות הוראה. זה תובעני, נכון, אבל זה בחלט משתלם. אין לי תחביבים, לא טניס ולא חדר כושר. התחביב שלי זה ללמוד. אם יום אחד ישאלו אותי מה הרבר הכי חשוב שעשיתי בחיים, זה ללמוד, לא טאה פרסומים מדעיים, לא הפרסים היוקרתיים שקיבלתי. הדבר הכי חשוב זה תלמידי התיכון הללו. הקשר איתם, לראות אותם מתגדלים במד"א, הולכים לשירות צבאי משמעותי, מתעצבים כאנשים בוגרים שתורמים לחברה וממשיכים ללימודים אקדמיים במקצועות הבריאות. לדעת שזה גם ולו רק קצת, בזכותי, בכל שנה אני מקבל הדעות מבוגרים ובוגרות שאני מלווה לאורך זמן. לא מזמן תלמידה שלי שסיימה לימודי רוקחות ביקשה ממני להגיע לטקס הסיום שלה, זה היה מרגש מאוד עבורי, וכמדי שנה, גם השנה הנעתי ללמד בפקולטה, ולשמחתי פגשתי במסדרון בוגרת של מגמת רפואה שהתקבלה ללימודים והייתה מרגשת לא פחות ממני לראות שאני אחד המרצים שלה. הייתי גאה כאילו הובן שלי בעצמו התקבל".

רופאים ומדענים, זה כוח משיכה אדיר לאנשים מרחימים, חוקרים ורופאים מניעים לגליל מהמקומות הטובים ביותר בעולם, מה שתרם לשדרוג בתי החולים בעמון. מערכת הבריאות נדרשה להתאים את התשתיות לאקדמיה. אני כולי תקווה שכמה שיותר מבוגרי הפקולטה יישארו כאן, אפשר לעשות אקדמיה ומחקר רפואי לא פחות איכותי בצפון. בעיניי, לרבים יש תפיסה שגויה בהקשר של רפואה ופריפריה. למשל, יש

למשפחה ולשכנים. בשאני שומע תלמיד שלי מסביר למה חשוב להתחנך בגד קורונה ומצטט מאמרים ועבודות, אני חש גאווה גדולה. בנוסף, התלמידים נחשפים יותר לאקדמיה. אני מדבר איתם הרבה על תנאי הקבלה, על סוגי התארים ועל המסלולים האקדמיים. לצערי, תלמידי תיכון רבים חולמים אולי להיות עורכי דין, רופאים, מהנדסים אבל לא ממש יודעים מה נדרש, איך מנשמים את החלום".

ד"ר אבי פרץ: "אף אחד לא האמין שמסלול שכזה יכול להתקיים בטבריה [...] והיום הישגי התלמידים בבחינות הבגרות ברפואה נושקים תמיד סביב 95-100 ההוכחה לכך שגם תלמידי הפריפריה ראויים להיות חלק מתוכניות יוקרתיות כאלה"

"אני לא מבין מה הבעיה שאנשי אקדמיה ילמדו בתיכון, למה זה כזה מורכב? למה מנהל מחלקה בבית חולים, היסטוריון, או פרופסור לכלכלה לא יכולים ללמוד בתיכון? המפגש עם האקדמיה חייב להתחיל בתיכון. זאת הרחיפה הגדולה ביותר שאפשר להעניק לנער או לנערה"

יש מחיר לבחירה בפריפריה? "חד'משמעותי. אני לא מתבייש לומר שקיבלתי הצעות מטורפות מהארץ ומהעולם. הצעות מחברות היי טק ופארמות. בבחירה הזאת יש גם הפסד כלכלי ויותר על אפשרויות השתכרות שקיימות בטרכו. אבל אין בי שום הרחוקים או חרטה. אני ציוני מאוד בכל מה שקשור לפריפריה של מדינת ישראל. אני לא מתבייש לומר שאני מהפריפריה ושאני עובד כאן. בעיניי, מניע לתושבי הפריפריה רפואה איכותית, ואנו זקוקים לאנשי רפואה טובים שישתקעו ויעבדו בפריפריה, אחת הדוגמאות הטובות לכך זו הפקולטה לרפואה של בר אילן בעיר צפת, שאני מרצה בה מיום הקמתה וזה כבוד גדול עבורי".

כיצד הקמת הפקולטה השפיעה על הרפואה בגליל? "מעבר לעובדה שהפקולטה מכשירה

